

**Opis istotnych zagadnień dla Komisji Kwalifikacyjnej
do zadania polegającego na opracowaniu drugiego projektu aktu notarialnego
w dniu 7 września 2022 r.**

W ocenie Zespołu do przygotowania zadań na egzamin notarialny, zdający powinien sporządzić projekt aktu notarialnego dokumentującego: umowę majątkową małżeńską, umowę o częściowy podział majątku wspólnego, porozumienie o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywania kontaktów z dziećmi, umowę alimentacyjną zabezpieczoną notarialnym tytułem egzekucyjnym oraz oświadczenie o ustanowieniu prawa użytkowania na stanowiącym odrębną nieruchomość samodzielny lokal mieszkalny i zwrócić uwagę na następujące zagadnienia:

1. Projekt aktu notarialnego winien być sporządzony zgodnie z ustawą z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, w tym w szczególności art. 3, 5, 7, 80, 85, 87, 91, 92 i 94, oraz zawierać dane niezbędne do dokonania wpisów w księdze wieczystej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Zgodnie z art. 51 ust. 2, art. 52 ust. 2 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe, zastosowanie w niniejszej sprawie znajdzie prawo polskie. Projekt aktu notarialnego powinien zatem dokumentować umowę wprowadzającą rozdzielną majątkową małżeńską. Jednakże zdający nie powinien skonstruować umowy w ten sposób, aby ustanowienie rozdzielną nastąpiło z datą wcześniejszą niż data aktu notarialnego. Uprawnienie do ustanowienia ustroju rozdzielną majątkowej między małżonkami z datą wcześniejszą niż data jej wprowadzenia przysługuje jedynie sądowi (art. 52 k.r.o.). Kwestia ta nie budzi wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie.
3. Wykluczona jest możliwość zawarcia umowy ustalającej nierówne udziały w jednym składniku majątku wspólnego małżonków. Przemawia za tym wykładnia gramatyczna, a także szczególnie charakter uregulowania zawartego w art. 43 § 2 k.r.o. Niedopuszczalne jest zatem ustalenie nierównych udziałów w poszczególnych składnikach majątku wspólnego małżonków (tak postanowienie SN z dnia 27 czerwca 2003 r., IV CKN 278/2001, OSNC 2004, nr 9, poz. 146). W związku z tym zdający powinni w projekcie aktu notarialnego dokonać częściowego podziału majątku wspólnego małżonków (w zakresie samochodu osobowego), zgodnie z zasadami ogólnymi, a więc że w wyniku zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej małżonkom

przysługują równe udziały w majątku wspólnym i przy tym założeniu określić wysokość spłaty na rzecz Anny Polak. Zabezpieczeniem spłaty powinno być oświadczenie Jana Polaka złożone w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c.

W odniesieniu do obowiązku przedłożenia stosownych dokumentów, należy zwrócić uwagę na art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

4. Zdający powinien skonstruować oświadczenie o ustanowieniu prawa użytkowania na stanowiącym odrębną nieruchomość samodzielny lokal mieszkalny, tylko bowiem z tym prawem związane są uprawnienia realizujące założenia stron. Możliwe jest także udokumentowanie umowy dotyczącej powstania prawa użytkowania, a zatem objęcia projektem aktu notarialnego również oświadczenia uprawnionej do tego prawa, obejmującego jej zgodę na to ustanowienie. Dla ustanowienia prawa użytkowania niezbędne jest opisanie lokalu. Koniecznym elementem tej części rozwiązania zadania jest przywołanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn. Jeżeli bowiem przedmiotem aktu notarialnego, który ma być sporządzony, ma być obciążenie rzeczy uzyskanej tytułem darowizny, notariusz może dokonać tej czynności tylko za uprzednią pisemną zgodą naczelnika urzędu skarbowego albo po przedstawieniu zaświadczenia wydanego przez naczelnika urzędu skarbowego potwierdzającego, że nabycie jest zwolnione od podatku, że należny podatek został zapłacony albo zobowiązanie podatkowe wygasło wskutek przedawnienia.
5. Umowa alimentacyjna powinna jasno precyzować obowiązki zobowiązanego. W szczególności konieczne jest określenie terminów i sposobów płatności. Nie można przy tym mieć wątpliwości, że na zasadzie art. 98 § 2 pkt 2 k.r.o. matka jest uprawniona do reprezentowania dziecka w umowie dotyczącej należnych dziecku od drugiego z rodziców środków utrzymania i wychowania. Dla zabezpieczenia płatności alimentów powinien być sporządzony notarialny tytuł egzekucyjny. Jakkolwiek w doktrynie odnotowano rozbieżności w orzecznictwie w tym względzie, za właściwe uznać należy sporządzenie tytułu w oparciu o art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. Tak kwestię tę rozstrzyga Sąd Najwyższy – zob. uchwałę SN z dnia 4 grudnia 2013 r., III CZP 85/13, OSNC 2014, nr 3, poz. 28.
6. Zgodnie z art. 58 § 1 k.r.o. w wyroku orzekającym rozwód sąd rozstrzyga między innymi o władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków i kontaktach rodziców z dzieckiem. Sąd uwzględni pisemne

porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka. Co za tym idzie, prawnie dopuszczalne jest określenie w projekcie aktu notarialnego sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywania kontaktów z dziećmi, gdyby doszło do rozwodu rodziców. Nie jest możliwe poddanie się egzekucji aktem notarialnym w trybie art. 777 § 1 pkt 4 i 5 k.p.c. odnośnie do kontaktów z dzieckiem.

7. Zdający powinien odnieść się do znajomości języka polskiego obywatelki Argentyny. Z uwagi na długi okres zamieszkania w Polsce oraz stosunki rodzinne możliwe jest przyjęcie, że włada ona językiem polskim w mowie i piśmie. Dopuszczalne jest także przywołanie do aktu tłumacza przysięgłego języka znanego jej w stopniu komunikatywnym.
8. Zdający powinien pobrać od ustanowienia prawa użytkowania opłatę sądową w kwocie 200 zł (art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).
9. Z ustanowieniem prawa użytkowania nie wiąże się konieczność poboru podatku od spadków i darowizn, gdyż ma zastosowanie zwolnienie z podatku, o którym mowa w art. 4a w zw. z art. 4 ust. 4 ustawy o podatku od spadków i darowizn, z uwagi na miejsce zamieszkania Anny Polak.